

Gena. Etapa: Sant Andreu de Sagàs- Borredà

L'itinerari d'aquest diumenge és força interessant pel que fa a mostres d'hàbitat medieval.

Ens trobem en ple cor del Berguedà, aquesta comarca presenta una economia pròpia des de temps molt remots, havia dit ja anteriorment que hom pot enregistrar restes d'habitacles ja en època Neolítica, des de llavors hi romangué una població autòctona avesada als canvis històrics generals del Principat.

La invasió visigoda i la seva posterior instal·lació arreu de la Península fou intensa i perdurable aquí, resta de l'Arquitectura visigoda n'és el Santuari de la Quar.

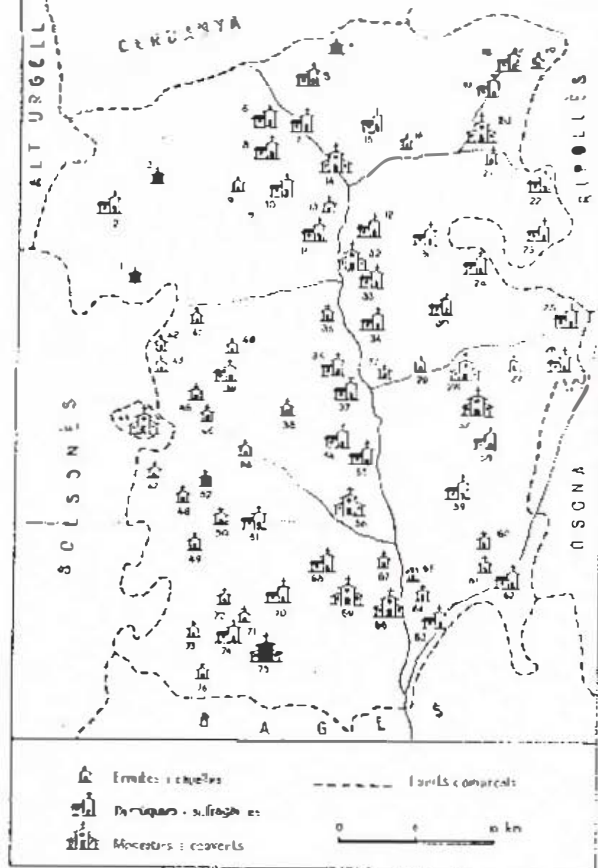
La comarca del Berguedà es veié assetjada per la invasió sarraïna, però ben aviat els comtes catalans la recuperaren, iniciant la seva repoblació. La seva situació geogràfica resseguint els rius Llobregat-Cardener feu que per un cert temps romangués terra de frontera, separant la Catalunya Vella de la Nova. Veieu el mapa adjunt on s'enregistren les restes arquitectòniques conservades totalment o parcial. Les assenyalades són les que nosaltres seguim en l'itinerari del G.R.4.

La comarca en l'Alta Edat Mitjana s'estructura seguint el model feudal introduït pels comtes catalans en base al model francès. D'aquest model feudal, avui, ens trobem la Baronia de la Portella, regida per vicaris comtals dependents del casal català, els senyors de la Portella eren originaris de la Cerdanya, els quals iniciaren la repoblació, fruit d'aquesta tenim: la Batlhia de la Quar, centre de la Baronia, tenia en feu un gran nombre de viles i parròquies, restes d'aquesta baronia són:

Santuari de la Quar: antiga parròquia de Santa Maria, encinglerada dalt la serra de la Quar (contrafort meridional de la de Picancel). S'esmenta ja el 839, consagrada el 900 pel bisbe de la Seu. El 1069 passà en feu als senyors de la Portella qui la cediren al monestir de St. Pere de la Portella. L'església fou reformada durant el s. XVI, és en aquest segle quan es creà la llegenda al voltant de la imatge romànica de la Mare de Déu, que avui es conserva a l'església parroquial de St. Maurici.

Sabem per documents i testimonis antics que al costat del monestir existia el castell de la Quar, propietat de la baronia de Pinós, senyors

també de Sant Pau de Pinós. De l'esmentada fortalesa no en resta cap pedra.

Nos. 24. St Sadurní de Rotgers. 25. St. Esteve de Comià. 26. St. Martí de Bozell. 27. St. Benet de Casamitjana (tots terme de Borredà). 28. St. Pere de la Portella.

El castell de la Portella (o de Frontanyà, nom documentat en textos més antics per ésser en territori del castell de Frontanyà. Sembla que el topònim "Portella" és fruit de la seva posició estratègica, essent una "porta" o lloc de protecció en la frontera interior de la Catalunya Vella). Avui no es pot localitzar.

El monestir de Sant Pere de la Portella: fou fundat el 1003 per Wifred i la Doda, fill i dona de Wifred de la Portella i la dona d'aquell Ermentrúit amb l'ajut i aprovació de l'Abad Oliba. El monestir es fundà seguint l'orde de Sant Benet de Núrcia, es consagrà el 1035 pel bisbe de Narbona.

L'edifici, consta de l'església d'una sola nau amb absis decorat per arcuacions i 6 columnes adossades al mur amb capitells formats per un senzill dau. La mateixa decoració es repeteix a l'exterior, en els espais entre columnes s'obren espitllerades fines-tres i una sèrie d'arquets surmontats per un fris. El parament és format per petits carreus molt ben col·locats.

El claustre: recorda el de St. Martí del Canigó, té doble galeria, una al nivell de l'església i l'altra a peu pla del pati, es formen ambdues per dues arcades semicirculars recolzant-se sobre pilars rectangulars menys la part de ponent del claustre baix, formada per un sol arc de força llum, sostingut per un pilar de construcció posterior (amplada 2'50x1'50).

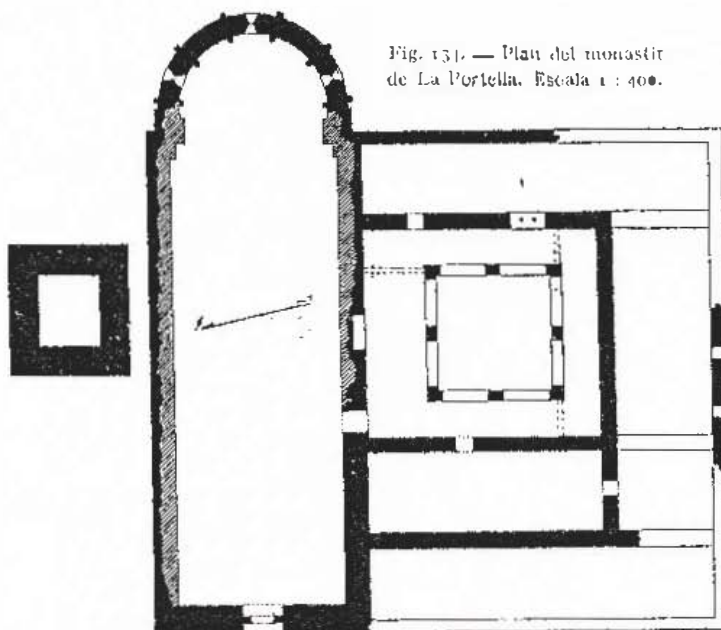

Fig. 131. — Plan del monestir de La Portella. Escala 1 : 400.

El monestir visqué independent fins 1617 que s'uní al monestir barcelonès de Sant Pau de Camp. El 1835 fruit de la desamortització murí definitivament.

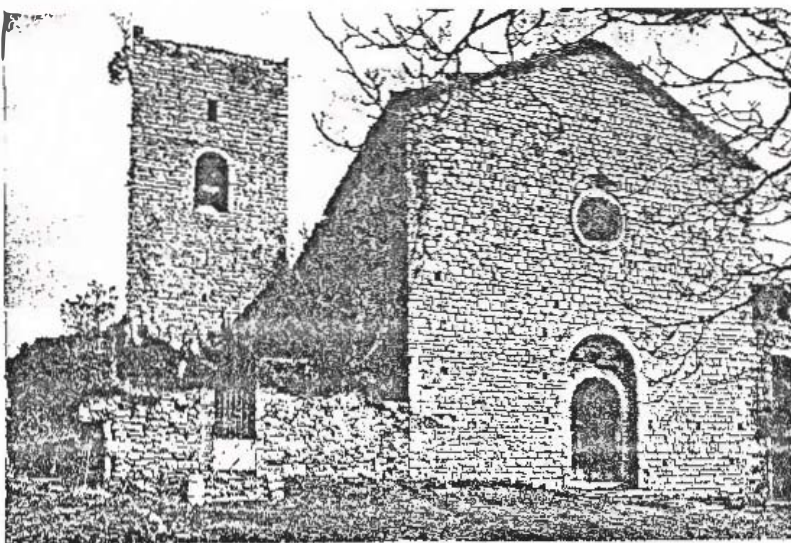
Borredà: el municipi de Borredà es troba situat entre els últims contraforts del Pre-pirineu i les terres de la Depressió Central. Fou repoblat durant la primera meitat del s. IX.

L'església consagrada a Santa Maria és citada vers el 886 en un pleit entre Guifré i el bisbe de la Selva. D'aquesta primitiva construcció no n'hi ha restes. Es poden resseguir restes del s. XI, però avui es troba molt reformada. L'edifici presenta la típica distribució romànica, l'interior s'estructura en tres naus.

Val la pena esmentar l'església de Sant Sadurní de Noya
-en terres del municipi de Borredà- de construcció pre-ro-
mànica i reformada el s. XI. Té a més un esbelt campanar
de 2 pisos adossat al mur extrem de ponent.

Sant Pere de la Portella

SANT PERE DE LA PORTELLA

Angels

A.E.
TALAIA
SOCIETAT
CULTURA